

Pitanje Buškog jezera već dvadesetak godina stoji netaknuto, a na njega podsjećaju tek povremeni medijski izvještaji, poput onog jučerašnjeg. Buško jezero u Bosni i Hercegovini, nastalo 1970-ih potapanjem jugoistočnih dijelova Livanjskog polja, najveća je umjetna akumulacija u ovom dijelu Europe. Dok ga unutar BiH dijele općine Livno i Tomislavgrad, koristeći tek malen dio njegovog potencijala (sportski, turistički i ribolovni), najbliži ga prekogranični susjed iskorištava već desetljećima. Hrvatska elektroprivreda iz tog jezera koristi vodu za proizvodnju električne energije u Hidroelektrani Orlovac, koja se nalazi na teritoriju Republike Hrvatske.

Međutim, ta se eksploatacija ne temelji na međudržavnom sporazumu, nego na dogovoru između Republike Hrvatske i paralelne vlasti bh. Hrvata. Stanovnici spomenutih općina nezadovoljni su činjenicom da je taj dogovor još uvijek na snazi jer su naknade za korištenje jezera koju dvije bh. općine dobivaju od HEP-a veoma mizerne (ukupno 1,75 milijuna eura godišnje) u usporedbi s njegovim prijavljenim profitom (godišnje oko 40 milijuna eura). Istovremeno Hrvatska vlada ne želi narušiti svoju sliku skrbnika, pa pored te naknade Hrvatima u BiH ponekad padne još malo mrvica sa zagrebačkog stola – kako smo ranije pisali, u vidu projekata potpore na polju kulture ili obrazovanja. Ipak, mnogi bi lokalci odbacili takvo pokroviteljstvo, samo da im se vrati ono što im realno pripada.

Slični se primjeri mogu pronaći i na drugom kraju zemlje. Na rijeci Drini nalaze se HE Bajina Bašta i HE Zvornik, a iako se dijelovi tih hidroelektrana nalaze na teritoriju BiH, koristi od njih ima samo Srbija. Potonja je, pak, u pregovorima oko određivanja granice s BiH, ponudila poprilično smiješno rješenje: razmjenu teritorija. Bosna i Hercegovina to je još ranije odbila, no zbog dosadašnje nebrige vlastitih institucija nije učinjeno ništa više od toga. S obzirom na to da je u pitanju velika korist od proizvodnje električne energije koju bi mogli imati svi građani (kojima bi u konačnici, na raspolaganju mogla biti niža cijena električne energije), na planove o raspodjeli energije moraju utjecati svi stanovnici, bez obzira na državne granice.

Izvor: bilten.org